

Protokoll

Ärende	Frilansavtal
Parter	Arbetsgivareföreningen SRAO Svenska Journalistförbundet (SJF)
Tid	18 april 1997
Plats	SRAO:s lokaler i Stockholm
Närvarande för	SRAO Peter Fogelmarck, Christer Frey, Carl-Evert Ihlis, Kjell Johnsson, Lena Johansson, Björn Liberg, Berit Lilja, Sven Linderöth, Anders Lindroth, Svante Rosing, Tomas Roxström och Kickan Söderberg Falck SJF Håkan Carlson, Jeanette Janson, Bengt Mattsson, och Leif Palo

§ 1

Arbetsgivareföreningen SRAO och Svenska Journalistförbundet (SJF) träffar överenskommelse om ett nytt frilansavtal (bilaga). Parterna är i och med detta ense om att frilansavtalet även är tillämpligt på s k enskilda näringsidkare.

Det nya frilansavtalet ersätter det fram till denna dag mellan parterna gällande kollektivavtalet avseende frilansmedarbetare. Parterna är, mot bakgrund av den abrupta övergången från en avtalslösning till en annan, inställda på att i konstruktiv anda lösa eventuella problem som har sin grund i bytet av avtalskonstruktion.

§ 2

Parterna konstaterar i anslutning till § 1, punkt 12, att Sveriges Utbildningsradio AB har ett från övriga programbolag delvis avvikande uppdrag. Detta ställer enligt praxis krav på särskilda nyttjanderättigheter.

§ 3

SJF har under förhandlingarna om nytt frilansavtal krävt att förbundets egen s k frilansrekommendation skulle införas som en bindande regel i frilansavtalet. Detta har SRAO av både principiella och konkurrensrättsliga skäl motsatt sig. SJF har därvid deklarerat att förbundet fortsättningsvis kommer att rekommendera sina medlemmar att vid frilansarbete inom SRAO-området inte träffa överenskommelser som ligger under frilansrekommendationens nivåer.

SRAO har noterat SJFs inställning beträffande sin egen, ensidigt fastställda frilansrekommendation. SRAO kommer inte att för egen del avge någon rekommendation eller några egna riktlinjer till sina medlemsföretag beträffande ersättningsnivåer.

Arbetsgivareföreningen SRAO

Svenska Journalistförbundet

FRILANSAVTAL

Enligt Arbetsgivareförening SRAOs (SRAO) och Svenska Journalistförbundets (SJF) gemensamma uppfattning är det angeläget att frilansjournalistiskt arbete kan bedrivas inom SRAOs medlemsföretags verksamhetsområden i form såväl av enstaka och tillfälliga uppdrag, som av återkommande uppdrag under längre tid.

Parterna träffar mot bakgrund härav avtal om "Regler för anlitande av frilansmedarbetare" inom de av SRAOs medlemsföretag som bedriver verksamhet inom etermediebranschen (nedan benämnda medlemsföretagen).

Reglernas syfte är, att utifrån bl a medlemsföretagens programverksamhetsmässiga förutsättningar och parternas gemensamma intresse, skapa förutsättningar för journalistisk verksamhet på uppdragsbasis inom etermedieområdet. Reglerna avser därför att från branschsynpunkt klarlägga gränserna mellan å ena sidan frilansjournalister i egenskap av självständiga yrkesutövare och å andra sidan anställda enligt kollektivavtal mellan parterna.

§ 1

Regler för anlitande av frilansmedarbetare

1 Reglernas omfattning

Reglerna omfattar medlemsföretagen samt frilansmedarbetare som är medlem i SJF.

Frilansmedarbetare i avtalets mening är även sådan s k enskild näringsidkare, som åberopar F-skattsedel till grund för den skatte- och socialavgiftsmässiga hanteringen av utgående ersättning.

2 Frilansmedarbetares ställning

Med frilansmedarbetare förstås fysisk person som har journalistisk verksamhet som huvudsaklig sysselsättning och som efter överenskommelse åtar sig avgränsade uppdrag åt medlemsföretag och normalt honoreras för varje uppdrag. Frilansmedarbetare är självständig uppdragstagare i förhållande till anlitande medlemsföretag. Detta innebär bl a att frilansmedarbetaren själv tillhandahåller för uppdrags utförande nödvändig utrustning samt att erhållna uppdrag genomförs utan uppdragsgivarens medverkan och kontroll.

Uppdragen kan gälla produktion av material till medlemsföretags programverksamhet eller medverkan i medlemsföretags olika publikationer.

3 Uppdragsgivare

Uppdragsgivare är det medlemsföretag, som genom ansvarig person beställer material.

4 Beställt material

Beställning av material skall innehålla uppgift beträffande ämnesområde, ungefärligt omfång uttryckt i sändningsminuter eller manussidor/bilder, beräknad tidsåtgång för att genomföra uppdraget samt tidpunkt då materialet senast skall vara uppdragsgivaren tillhanda.

5 Ej beställt material

Ifråga om ej beställt material, som efter överenskommelse lämnas till medlemsföretag för påseende, gäller ettdera av följande alternativ:

Alternativ 1

Företaget och frilansmedarbetaren överenskommer om under vilken tidsperiod företaget har möjlighet att ta ställning till om man skall anta materialet för sändning/publicering (nedan benämnt offentliggörande). Ej antaget material skall returneras omgående.

Alternativ 2

Om överenskommelse enligt alternativ 1 ej träffats gäller att företaget senast tre veckor efter att man mottagit materialet skall meddela beslut om detta antas för offentliggörande eller ej. Ej antaget material skall returneras omgående.

6 Arvode

Vid uppdrag/beställning av material skall överenskommelse om arvode träffas. Upprättas kontrakt enligt punkt 17 skall arvodet framgå av kontraktet.

För ej beställt material skall överenskommelse om arvode träffas senast när materialet antages för offentliggörande.

Vid överenskommelse om arvode skall hänsyn tagas till frilansmedarbetarens erfarenhet, produktionsmässiga självständighet och specialkunskap, uppdragets art, svårighet och omfattning i tid samt omfattningen av uppdragsgivarens nyttjanderätt till förvärvat material. Vidare skall utifrån dessa förutsättningar, såvitt gäller frilansmedarbetare med återkommande uppdrag, arvodesnivåerna över tid motsvara berättigade krav på utveckling.

Ifråga om frilansuppdrag som utförs av enskild näringsidkare skall arvodet inkluderas k särskild semesterlön. Vid överenskommelsen om arvode skall härvid även beaktas att frilansmedarbetaren själv har att erlægga sociala avgifter (egenavgifter).

7 Utbetalning av arvode

Arvode för antaget material utbetalas enligt de rutiner som gäller hos uppdragsgivaren. Det förutsättes därvid att utbetalning sker inom skälig tid från det att materialet antagits.

Arvode för antaget material skall utbetalas oavsett om uppdragsgivaren utnyttjar sin rätt att offentliggöra materialet eller ej.

8 Kostnadsersättning

När frilansmedarbetare efter överenskommelse med uppdragsgivaren företar resor eller anlitar specialister, t ex produktionstekniskt biträde, skall verifierade kostnader härför betalas av uppdragsgivaren.

9 Avbrytande av uppdrag

Annulerar uppdragsgivaren beställning av material och beror detta ej på frilansmedarbetaren har denne rätt att med hänsyn till omständigheterna erhålla skälig ersättning.

Sådan kompensation kan dock aldrig överstiga det arvode som skulle utgått för det annullerade uppdraget.

10 För sent inkommet material

Kommer beställt material uppdragsgivaren tillhanda senare än avtalat och medför detta att offentliggörande ej kan ske vid bestämd tidpunkt äger uppdragsgivaren rätt att häva beställningen. Om uppdragsgivaren önskar häva beställningen skall denne omgående meddela frilansmedarbetaren detta.

11 Den ideella rätten

Frilansmedarbetares material må ej utnyttjas på ett sätt som är kränkande för upphovsmannens journalistiska anseende.

Anmärkning:

Parterna erinrar, utan att därmed förändra nu gällande praxis, om frilansmedarbetares rätt att enligt upphovsrättslagen bli angiven som upphovsman.

12 Sändnings-/publiceringsrättens omfattning

Mellan uppdragsgivaren och frilansmedarbetaren bör träffas sådan överenskommelse att tvivel inte uppstår om sändnings-/publiceringsrättens omfattning.

Beträffande material som är skyddat enligt lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk gäller härvid, om inte annan överenskommelse träffas, att överlåtelser ger uppdragsgivaren rätt till

sändning av materialet i radio/TV två gånger (original- + en återutsändning), resp

publicering av text- och bildmaterial i tidning/tidskrift en gång.

Undantag:

Ifråga om nyhetsinslag i radio/TV gäller dock att uppdragsgivaren, om inte annat avtalats, äger rätt att sända sådant material ett obegränsat antal gånger.

Ifråga om begreppet "nyhetsinslag" enligt undantagsregeln är parterna härvid eniga om att detta normalt utgörs av en tematiskt sammanhållen och i sändning max ca fem minuter lång rapportering om ämne av aktualitetskaraktär.

Nyhetsinslag förekommer dels i rena nyhetsprogram såsom Aktuellt, Eko och Rapport, dels inom ramen för andra aktualitetsinriktade program, t ex sportsändningar.

13 Offentliggörandets giltighetstid

Rätten till offentliggörande gäller - såvida annan överenskommelse ej träffats - under 12 månader efter den dag, då materialet antagits.

14 Ansvar för av uppdragsgivaren mottaget material

Oavsett om material överlämnas till uppdragsgivaren av frilansmedarbetaren personligen eller genom ombud, skall uppdragsgivaren på begäran utfärda mottagningsbevis.

15 Sociala avgifter

För frilansmedarbetare som, med åberopande av A-skattsedel, under ett kalenderår erhållit arvode som sammanlagt uppgår till minst 1.000 kronor skall uppdragsgivaren erlægga sociala avgifter enligt lagen om allmän försäkring.

Anmärkning:

Ifråga om frilansuppdrag som utförs av enskild näringsidkare gäller, som framgår av § 1 punkt 6, att det vid överenskommelse om arvode skall beaktas att frilansmedarbetaren själv har att erlægga sociala avgifter (egenavgifter).

16 Semesterlön

Till frilansmedarbetare som, med åberopande av A-skattsedel, under ett kalenderår medarbetat i visst medlemsföretag och som härför erhållit ett sammanlagt arvode under året uppgående till minst 3.000 kronor utbetalas senast den 1 mars påföljande år s k särskild semesterlön med 13 % på under kalenderåret totalt utbetalat arvode.

Parterna är ense om att utbetalning av särskild semesterlön inte förändrar frilansmedarbetarens ställning som självständig uppdragstagare i förhållande till berört medlemsföretag.

Anmärkning:

Ifråga om frilansuppdrag som utförs av enskild näringsidkare gäller, som framgår av § 1 punkt 6, att arvode skall inkludera s k särskild semesterlön.

17 Personligt kontrakt

Uppdragsgivare och frilansmedarbetare skall, om inte praktiska omständigheter förhindrar detta, upprätta skriftlig överenskommelse om medarbetarskap enligt dessa regler.

18 Tvistefrågors lösande

Tvist i anledning av anlitande enligt dessa regler, som ej kan lösas direkt mellan uppdragsgivare och frilansmedarbetare, kan av endera av dessa hänskjutas till lokal förhandling och om överenskommelse därvid ej kan träffas till central förhandling mellan berörda parter i denna överenskommelse.

§ 2

Parterna är ense om att medlemsföretag, som avser att anlita frilansmedarbetare enligt detta avtal, inte behöver förhandla enligt 11, 12 eller 38 §§ MBL före beslut härom.

§ 3

Detta avtal gäller från och med den 18 april 1997 och tills vidare med tre månaders ömsesidig uppsägningstid.

Uppsägning skall för att vara gällande ske skriftligen.

Arbetsgivareföreningen SRAO

Svenska Journalistförbundet